

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 46a/2014

pentru controlul constituționalității unor prevederi din articolul 38 alin. (2)
lit.c) al Codului de executare nr.443-XV din 24 decembrie 2004
(onorariul executorului judecătoresc)

CHIȘINĂU

9 octombrie 2014

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Victor POPA,
DI Petru RAILEAN, *judecători*,

cu participarea dnei Dina Musteață, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 20 august 2014,
înregistrată la aceeași dată,
Examinând preliminar sesizarea menționată,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 9 octombrie 2014 în ședință închisă,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La 20 august 2014, dl Ion Butmalai, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, a adresat Curții Constituționale sesizarea pentru controlul constituționalității sintagmei „*dar nu va fi mai mare de 300000 de lei*” din articolul 38 alin. (2) lit.c) al Codului de executare nr.443-XV din 24 decembrie 2004.

A. Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, astfel cum au fost expuse de autor, pot fi rezumate după cum urmează.

3. Prin Legea nr. 42 din 27 martie 2014 au fost operate unele modificări în Codul de executare.

4. Astfel, la articolul 38 alin. (2) litera c) s-a introdus sintagma „*dar nu va fi mai mare de 300000 lei*”, prin care s-a stabilit o limită maximă a sumelor care pot fi încasate de către executorii judecătorești cu titlu de onorariu.

5. În opinia autorului sesizării, prevederile operate în articolul 38 din Codul de executare contravin articolelor 1, 4, 6, 7, 16, 20, 46 și 120 din Constituție.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 6 Separația și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 46
Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

[...]”

Articolul 120
Caracterul obligatoriu al sentințelor și al
altor hotărâri judecătorești definitive

„Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.”

7. Prevederile relevante ale Codului de executare nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în M.O., 2010 nr.214-220/704) sunt următoarele:

Articolul 1
Sarcina și scopul procedurii de executare

„(1) Procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

(2) În scopul îndeplinirii sarcinii prevăzute la alin.(1), legislația privind executarea stabilește competența executorului judecătoresc, modul și condițiile de executare silită a documentelor executorii.”

Articolul 2
Principiul legalității

„Executorul judecătoresc asigură executarea silită a documentelor executorii în strictă conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative.”

Articolul 3
Principiul egalității

„Modul și condițiile de punere în executare a documentelor executorii se extind asupra persoanelor cu funcție de răspundere, persoanelor fizice, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială, și asupra persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare.”

Articolul 5 Principiul umanismului

„Modul și condițiile de punere în executare a documentelor executorii se stabilesc pe principiul respectării drepturilor omului și nu pot avea ca scop pricinuirea de suferințe fizice și morale sau de prejudicii materiale.”

Articolul 7 Independența executorului judecătoresc

„(1) În executarea documentelor executorii, executorul judecătoresc este independent și se supune numai legii.

(2) Orice imixtiune în activitatea de executare a documentelor executorii este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.”

Articolul 38 Onorariul executorului judecătoresc

„(1) Onorariul executorului judecătoresc este încasat de la debitor, dacă legea nu prevede altfel, în temeiul unei încheieri emise de executorul judecătoresc, în toate cazurile de stingere, totală sau parțială, a obligației stabilite în documentul executoriu sau de încetare a procedurii de executare.

(2) Pentru documentele executorii cu caracter pecuniar, onorariul executorului judecătoresc va fi calculat în cotă procentuală din suma datoriei stinse, după cum urmează:

a) pentru sumele de până la 100.000 de lei, onorariul va constitui 10% din suma stinsă. În toate cazurile, cu excepția documentelor executorii privind încasările periodice și încasarea amenzilor, onorariul nu va fi mai mic de 500 de lei. În cazul documentelor executorii privind încasarea amenzilor, onorariul nu va fi mai mic de 200 de lei;

b) pentru sumele cuprinse între 100.001 lei și 300.000 de lei, onorariul va fi de 10.000 de lei plus 5% din suma ce depășește 100.001 lei;

c) pentru sumele de peste 300.000 de lei, onorariul va fi de 20 de mii de lei plus 3% din sumele ce depășesc 300.000 de lei, dar nu va fi mai mare de 300.000 de lei.

[...]”.

8. Prevederile Legii nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești (M.O., nr.126-128/406, 2010) sunt următoarele:

Articolul 38

Taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și spezele procedurii de executare

„(1) Executorul judecătoresc are dreptul la remunerarea lucrului său și la rambursarea cheltuielilor legate de activitatea sa.

(2) Taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și spezele procedurii de executare sînt achitate în avans, în temeiul unui borderou întocmit de executorul judecătoresc, de către creditor sau de persoana care solicită efectuarea acțiunilor respective.

(3) Taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și spezele procedurii de executare vor fi considerate cost al acestei proceduri.

(4) Executorul judecătoresc este în drept, la solicitarea persoanei interesate, să accepte eşalonarea achitării taxelor pentru efectuarea actelor de executare.

(5) Mărirea taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare se stabilește de Guvern.”

Articolul 39

Onorariul executorului judecătoresc

„(1) Onorariul executorului judecătoresc se achită în cazul stingerii totale sau parțiale a obligației stabilite în documentul executoriu. Mărirea onorariului executorului judecătoresc se stabilește de Codul de executare.

(2) Executorii judecătorești pot negocia cu creditorul avansarea totală sau parțială a onorariului, însă nu sunt în drept să condiționeze punerea în executare a documentelor executorii de achitarea anticipată a onorariului.”

9. Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, amendată prin protocoalele adiționale la această convenție (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997, M.O. nr. 54-55/502, 1997, în continuare – “Convenția Europeană”), sunt următoarele:

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul

moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

[...]"

Articolul 1 din Protocolul nr.1
la Convenție
Protecția proprietății

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

10. Autorul sesizării consideră că, prin stabilirea unei valori pecuniare limită pentru sumele încasate cu titlu de onorariu, au fost încălcate drepturile executorilor judecătorești.

11. Potrivit autorului sesizării, prin noile modificări nu se păstrează un echilibru între interesele creditorilor și cele ale debitorilor. Or, în situația când executorul judecătoresc execută două titluri executorii cu sume diferite, dar mai mari de 300000 lei, debitorii cu sume mai mari sunt favorizați nelegitim, contrar principiului egalității.

12. De asemenea, potrivit autorului sesizării, adoptarea normelor contestate încalcă principiul egalității în raport cu alte profesii liberale, ale căror servicii nu sunt plafonate.

B. Aprecierea Curții

13. Curtea reține că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. a) din Codul Jurisdicției Constituționale, controlul constituționalității legilor ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea menționează că deputatul în Parlament este abilitat cu dreptul de a sesiza Curtea Constituțională, în conformitate cu articolele 25 lit. g)

din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul Jurisdicției Constituționale.

15. Curtea reține că prerogativa care i-a fost acordată prin articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia.

16. Curtea reține că sesizarea vizează controlul constituționalității sintagmei „*dar nu va fi mai mare de 300000 de lei*” din articolul 38 alin. (2) lit.c) al Codului de executare. Respectiv, obiect al sesizării constituie plafonarea onorariului încasat de executorul judecătoresc.

17. Curtea consideră necesar a reitera faptul că o prevedere legală poate constitui obiect al jurisdicției constituționale doar în cazul în care se atestă o legătură indisolubilă de conținut între prevederile abordate sub aspectul neconstituționalității și normele Legii Supreme.

18. În acest sens, Curtea reiterează că, potrivit articolului 24 alin. (2) și alin. (4) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele, să expună normele legale și argumentele, care justifică că prevederea contestată contravine Constituției, precum și legătura causală directă între norma contestată și argumentele invocate.

19. Curtea reține că autorul sesizării a invocat pretinsa încălcare a articolelor 1, 4, 6, 7, 16, 20, 46 și 120 din Constituție în lipsa unor argumente pertinente.

20. Astfel, cu referire la invocarea articolelor 1, 4, 6 și 7 din Constituție, Curtea menționează că aceste norme constituționale comportă un caracter generic, constituie imperative de ordin general-obligatoriu, stau la baza oricăror reglementări și nu pot constitui repere individuale și separate.

21. La fel, Curtea menționează că autorul sesizării nu a motivat incidența normelor constituționale de la articolele 20 și 120 asupra prevederii contestate. Or, prin plafonarea onorariului executorilor judecătorești nu se limitează într-un mod anume accesul la justiție sau caracterul obligatoriu al sentințelor.

22. Cu referire la caracterul discriminatoriu al normei contestate, cu invocarea argumentelor că debitorii sunt favorizați nelegitim, Curtea subliniază că prin fixarea unei sume maxime se asigură proporționalitatea între interesele creditorului, care dispune de dreptul legitim de a pretinde realizarea propriei creanțe, și interesele debitorului, căruia statul este ținut, în egală măsură, să-i acorde ocrotire.

23. În acest sens, Curtea menționează prevederile *Recomandării CoE nr.(2003) 17 privind executarea hotărârilor judecătorești*, potrivit căreia: „**În timpul procedurii de executare, trebuie găsit un echilibru adecvat**

între interesele creditorilor și cele ale debitorilor, având în vedere prevederile art.6 și 8 ale Convenției Europene.”

24. Concomitent, în virtutea caracterului unitar al procesului civil, Curtea relevă, prin prisma jurisprudenței Curții Europene, necesitatea *respectării garanțiilor ce caracterizează dreptul la un proces echitabil* atât în faza judecătii, cât și **în faza executării silite.**

25. Astfel, în temeiul celor expuse *supra*, Curtea constată că sesizarea nu conține argumente pertinente ce ar indica încălcarea prevederilor constituționale. Prin urmare, sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea pentru controlul constituționalității sintagmei „*dar nu va fi mai mare de 300000 de lei*” din articolul 38 alin. (2) lit.c) al Codului de executare nr.443-XV din 24 decembrie 2004.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE